

[Thorndahl]

slag gør tværtimod hele dette område mere udviklet og mere uigennemskueligt.

Hvis man skal forsøge at forklare, hvorfor det selv for nogenlunde belæste og nogenlunde fornuftige medborgere nærmest er totalt umuligt at finde rundt i bolig- og bygge-lovgivningen, tror jeg nok, man kan sige, at det er på grund af det særlige socialdemokratiske paradoksproblem. Formodentlig på grund af en ægte social omsorg for vore medborgere udformer socialdemokratiet en bygge- og boligpolitik, der skal beskytte borgerne, en beskyttelse, der etableres gennem procedure, godkendelsessystemer, restriktioner, men altså også en lovgivning, som indebærer begrænsninger for den enkelte borgers dispositionsfrihed. Når en lovgivning så er gennemført, sker der automatisk – nærmest automatisk – knopskydninger på den pågældende lovgivning. Uforudsete problemer med lovens administration forsøges lappet, lovens område og anvendelse udvides, og i løbet af forholdsvis kort tid bliver loven så uoverskuelig, at de medborgere, som lovgivningen efter sit formål skulle beskytte, ikke kan finde ud af at benytte lovens bestemmelser, og på den måde bliver de i virkeligheden endnu ringere stillet, end før man begyndte at gribe ind, og samtidig har man jo altså fået dem umyndiggjort.

Jeg tror, dette socialdemokratiske paradoksproblem er den dybere forklaring på, hvorfor vor bygge- og boliglovgivning i dag er så umulig at håndtere, og hvorfor det i virkeligheden er svært at mobilisere den helt store interesse for de 9 forslag, som er til behandling her i dag. Jeg tror i og for sig, at mange af mine kolleger i den socialdemokratiske folketingsgruppe og også partiet udmærket er klar over, at det netop forholder sig på denne måde, men ikke kan gøre noget ved det, simpelt hen fordi man er fanget af sine egne politiske fordomme, og fordi man er fanget i den spændetrøje, som de mangeartede socialdemokratiske lydorganisationer har lagt om partiet og dets politiske handlefrihed. Jeg vil godt senere illustrere dette med et enkelt eksempel.

Regeringen har, som det er fremgået, ønsket saneringsloven ændret. Jeg synes, der er meget, der tyder på, at man skulle have foretaget en helt anden form for ændring af saneringsloven, i hvert fald hvis det eksempel, som jeg skal ridse op her, er typisk.

For et år siden satte Hillerød kommune en familie på gaden med udgangspunkt i denne lovgivning. Når jeg i dag skriver til familien – det har jeg gjort jævnlig – så er det til »Poste restante, 3400 Hillerød«. Jeg ved ikke, hvor de bor, og jeg ved ikke, hvordan de har det, men adressen er altså Hillerød posthus.

Der var i ejendommen 8 boliglejemål. Når vi skal vurdere denne lovgivning og de ændringer, vi foretager i den, så kan vi spørge os selv, på hvilket grundlag man som myndighed egentlig sætter 8 familier på gaden. Jeg har grundlaget her. Det er halvanden side, udarbejdet af Hillerød kommune og betegnet »Beskrivelse af boligforholdene på matr. nr. 187, Hillerød bygrunde, Slotsgade 3.« Der er en bred margen, og der står næsten ingenting på disse halvanden side. Om selve lejemålet siger man blot: »Blandet bolig og erhverv (kontormaskiner). Rumhøjde: 3,09 m. Styroporplader på køkkenloftet. Beboere: 3 voksne. Husleje: ca. 700 kr. pr. måned«.

Det er det, der står om dette lejemål, og det er altså grundlaget for, at man placerer en familie på Hillerød bys gader. Der er selvfølgelig lidt generel kritik, men det eneste, der er relevant, er, at taget er lidt utæt, og at man skønner, at det er utilstrækkeligt med hensyn til varme og fugt samt i brandmæssig henseende. Men det er altså bare et skøn, der overhovedet ikke er dokumenteret i sagen. I øvrigt noterer man sig, at loftsrummet er fyldt med brandfarligt materiale, men det problem kan formentlig løses mere hensigtsmæssigt ved at rive hele huset ned.

Det er i virkeligheden det grundlag, man har sat 8 mennesker på gaden på i dag. Jeg synes, det er meget rystende, at det kan lade sig gøre, men sådan forholder det sig altså. Det er et resultat af den lovgivning. Det er muligt, at de pågældende mennesker skulle have klaget, men i virkeligheden farer de vild i den lovgivning, som alle vi andre gør det, og de kan ikke finde ud af at udnytte de retlige muligheder, de har. Det er altså et eksempel på, hvordan det socialdemokratiske paradoksproblem fungerer. De mennesker, man søger at beskytte, er i virkeligheden, som jeg har illustreret det, blevet endnu mere retsløse og ubeskyttede, end de var, før man overhovedet gik ind. Denne familie, som nu går i disse dage og fryser på gaden i Hille-